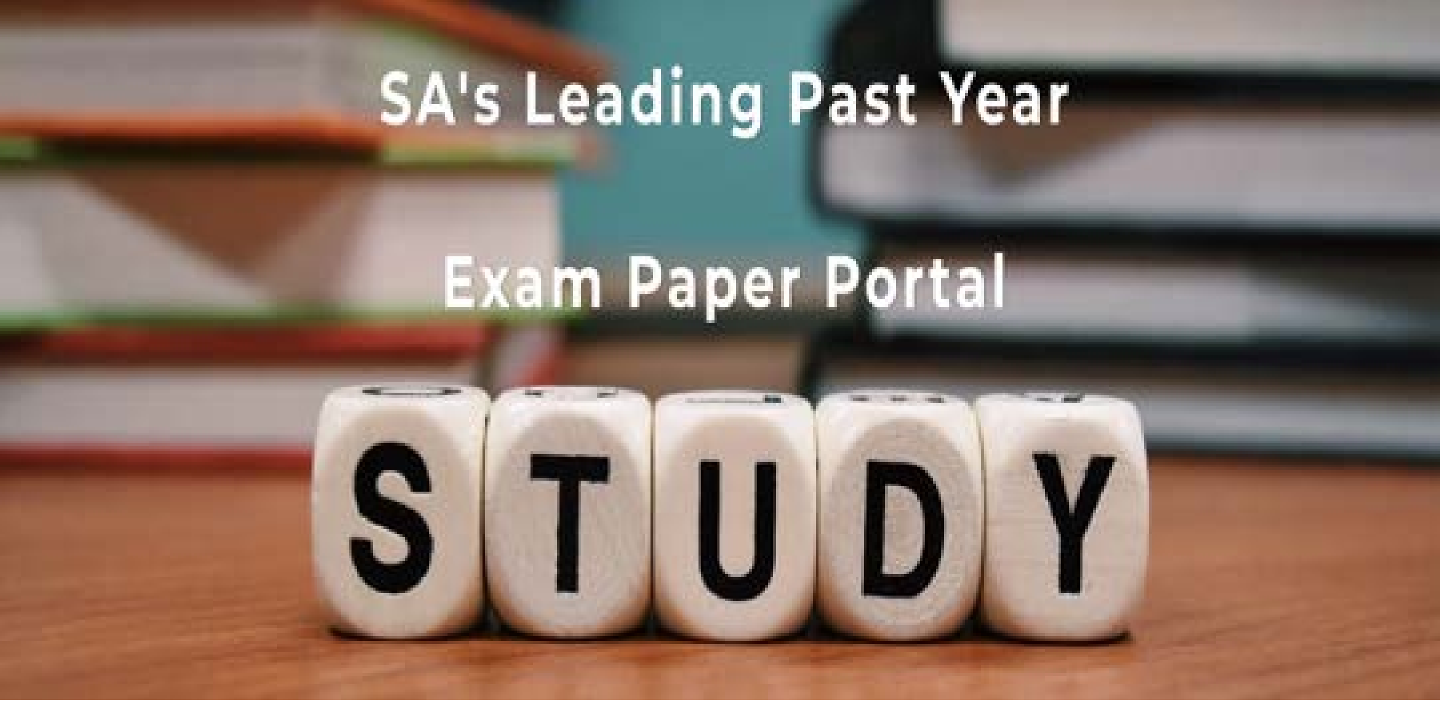

You have Downloaded, yet Another Great Resource to assist you with your Studies ☺

Thank You for Supporting SA Exam Papers

Your Leading Past Year Exam Paper Resource Portal

Visit us @ www.saexampapers.co.za

SA EXAM PAPERS

basic education

Department:
Basic Education
REPUBLIC OF SOUTH AFRICA

NASIONALE SENIOR SERTIFIKAAT

GRAAD 12

AFRIKAANS TWEEDE ADDISIONELE TAAL V1

NOVEMBER 2015

MPUMALANGA

PUNTE: 120

TYD: 2½ uur

Hierdie vraestel bestaan uit 20 bladsye.

Kopiereg voorbehou

INSTRUKSIES EN INLIGTING

1. Hierdie vraestel bestaan uit VIER afdelings:

AFDELING A:	Leesbegrip	(30)
AFDELING B:	Opsomming	(10)
AFDELING C:	Taalstrukture en -konvensies	(40)
AFDELING D:	Letterkunde	(40)

2. Beantwoord AL die vrae.

3. Begin ELKE afdeling op ŉ NUWE bladsy.

4. Trek ŉ streep ná elke afdeling.

5. Nommer die antwoorde korrek volgens die nommeringstelsel wat in hierdie vraestel gebruik is.

6. Laat ŉ reël oop na elke antwoord.

7. Gee besondere aandag aan spelling en sinsbou.

8. Voorgestelde tydsindeling:

   AFDELING A: 50 minute
   AFDELING B: 30 minute
   AFDELING C: 40 minute
   AFDELING D: 30 minute

9. Skryf netjies en leesbaar.

AFDELING A: LEESBEGRIP

VRAAG 1

TEKS A: TYDSKRIFARTIKEL

Lees die tydskrifartikel hieronder en beantwoord die vrae.

’N HOND IS DIE MENS SE BESTE VRIEND

1 Honde is sowat 12 000 jaar gelede vir die eerste keer as troeteldiere mak gemaak. Vandag speel honde ŉ belangrike rol in mense se lewens. Vir gewone mense is honde nie net meer troeteldiere nie. Hulle word ook as waghonde gebruik. Daar is ook instansies wat honde formeel oplei en gebruik om sekere dienste te lewer.

2 Ongeveer 3 eeue gelede het mense honde begin leer om sekere werk te doen. **Skaaphonde** word gebruik om skape te beskerm en aan te keer. Skaaphonde is lewendig en gefokus op wat hulle doen. **Labradors** en **Boksers** is uitstekende gidshonde vir blindes. Hulle is geduldig en gehoorsaam. Die **Golden Retriever** word gebruik om mense onder rommel uit te ruik of om kinders wat wegraak, te kry.

3 **Duitse herdershonde** kan vir baie werke opgelei en gebruik word. Hulle is ideale snuffelhonde, want hulle ruik baie goed. Herdershonde hou daarvan om dinge te soek en gooi nie maklik tou op nie. Hulle word veral deur die polisie gebruik om dwelms te soek.

4 Die verskillende soorte honde het hulle eie kenmerke. Dis veral hulle voorkoms wat verskil. Die kleinste soort hond is die **Chihuahua**. Hierdie soort honde weeg minder as 3 kg en staan tussen 15 en 23 cm hoog. Die **Ierse wolfhond** het baie lang bene en kan tot 90 cm hoog staan. Die **Sint Bernard** is die swaarste hond en kan tot 91 kg weeg. Die hare van die **Yorkshire-terriër** kan tot 60 cm lank wees, terwyl daar ŉ Mexikaanse hond is wat glad nie hare het nie. Klein soorte honde kan tot 16 jaar oud word, terwyl groot soorte honde tussen 7 en 8 jaar lank leef.

5 Al lyk alle honde nie dieselfde nie, is daar tog dinge wat identies is. Alle honde het sowat 321 beendere en 42 permanente tande.

6 Honde is karnivore. Hulle vreet graag vleis. Hulle is gebou om te jag. Honde kan baie goed hoor, ruik en sien. Dit is met hierdie sintuie wat hulle hul prooi kan opspoor. Hulle het sterk bene om die prooi in te hardloop en skerp tande waarmee hulle kan byt.

7 Babahondjies kan glad nie sien as hulle gebore word nie. Hulle oë gaan eers 13–15 dae na geboorte oop. Hulle slaap baie. Wanneer hulle wakker is, drink hulle aan hul ma's. Daarom moet klein hondjies nie voor 6–7 weke van hulle ma's weggeneem word nie. Babahondjies raak lief vir mekaar en speel graag saam. Dit is belangrik vir hulle sosiale en emosionele ontwikkeling.

8 Mense wat honde het, moet hulle honde goed versorg. Honde moet elke dag skoon water en genoeg oefening kry. Hulle slaapplek moet skoon, droog en warm wees.

9 Dit is belangrik dat honde gereeld na 'n veearts geneem word vir ondersoeke en inentings. Honde word veral ingeënt teen hondesiekte, hepatitis en hondsdolheid. Hulle moet ook gereeld ontwurm word. As daar nie met honde geteel word nie, behoort hulle gesteriliseer of gekastreer te word. Dit is om te voorkom dat daar rondloperhonde is wat allerlei probleme veroorsaak.

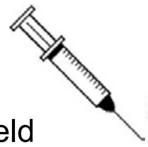

[Verwerk uit Huisgenoot.comSKOOLTAKE 2014]

1.1 Noem TWEE redes waarom gewone mense honde aanhou. (2)

1.2 Skryf 'n sinsdeel (VYF AGTEREENVOLGENDE woorde) uit paragraaf 1 neer wat beteken dat instansies honde oplei om vir werk gebruik te word. (1)

1.3 Noem EEN eienskap van skaaphonde wat hulle geskik maak om skape aan te keer. (1)

1.4 Gidshonde "is geduldig en gehoorsaam". (Paragraaf 2)

1.4.1 Waarom moet gidshonde geduldig wees? (1)

1.4.2 Waarom moet gidshonde gehoorsaam wees? (1)

1.5 Hoekom gebruik die polisie veral herdershonde om dwelms op te spoor? (1)

1.6 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.6) en die letter (A–D) neer.

Duitse herdershonde <u>gooi nie maklik tou op nie</u> (paragraaf 3). Dit beteken dat ...

A hulle sukkel om met toue om hulle nekke te hardloop.
B hulle aanhou met iets totdat hulle dit regkry.
C dit vir hulle moeilik is om toue met hulle tande op te lig.
D dit vir hulle maklik is om hulle prooi aan te keer. (1)

1.7 Wat is 'n kenmerk van die Ierse wolfhond? (1)

1.8 Hoe verskil die Mexikaanse hond (paragraaf 4) van ander honde? (1)

1.9 Kies die KORREKTE antwoord tussen hakies. Skryf net die korrekte antwoord neer.

In paragraaf 4 beteken die woord voorkoms (waar ŉ mens daardie soort honde kry/hoe die soort honde lyk). (1)

1.10 Watter TWEE identiese eienskappe het alle honde? (Paragraaf 5) (2)

1.11 1.11.1 Hoe oud kan Chihuahuas word? (1)

1.11.2 Motiveer jou antwoord op VRAAG 1.11.1 met ŉ feit uit die leesstuk. (1)

1.12 Waarom word honde karnivore genoem? (1)

1.13 Noem enige sintuig wat honde gebruik om hulle prooi op te spoor wanneer hulle jag. (1)

1.14 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.14) en die letter (A–D) neer.

Babahondjies moenie direk na geboorte van hulle ma's weggeneem word nie, want hulle ...

A ma's moet hulle oppas terwyl hulle die meeste van die tyd slaap.
B moet hulle ma's sien wanneer hulle oë na ŉ paar dae oopgaan.
C het hulle ma's nodig omdat hulle nog aan die ma's moet drink.
D wil so gou moontlik by hulle ma's leer hoe om te jag. (1)

1.15 Hoe weet ons dat honde van jongs af sosiale diere is? (1)

1.16 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.16) en die letter (A–D) neer.

Veeartse ent honde gewoonlik in teen ...

A bosluiskoors.
B slangbyt.
C wurms.
D hondsdolheid. (1)

1.17 Verduidelik waarom die volgende stelling ONWAAR is.

ŉ Mens moet alle honde steriliseer of kastreer. (1)

1.18 Watter tipe probleme, dink jy, kan deur rondloperhonde veroorsaak word? Noem enige TWEE. (2)

1.19 Waarom sou jy sê dat ŉ hond die mens se beste vriend is? (1)

TEKS B: VISUELE TEKS

Bestudeer die visuele teks hieronder en beantwoord die vrae.

SÓ GEBRUIK STUDENTE TEGNOLOGIE

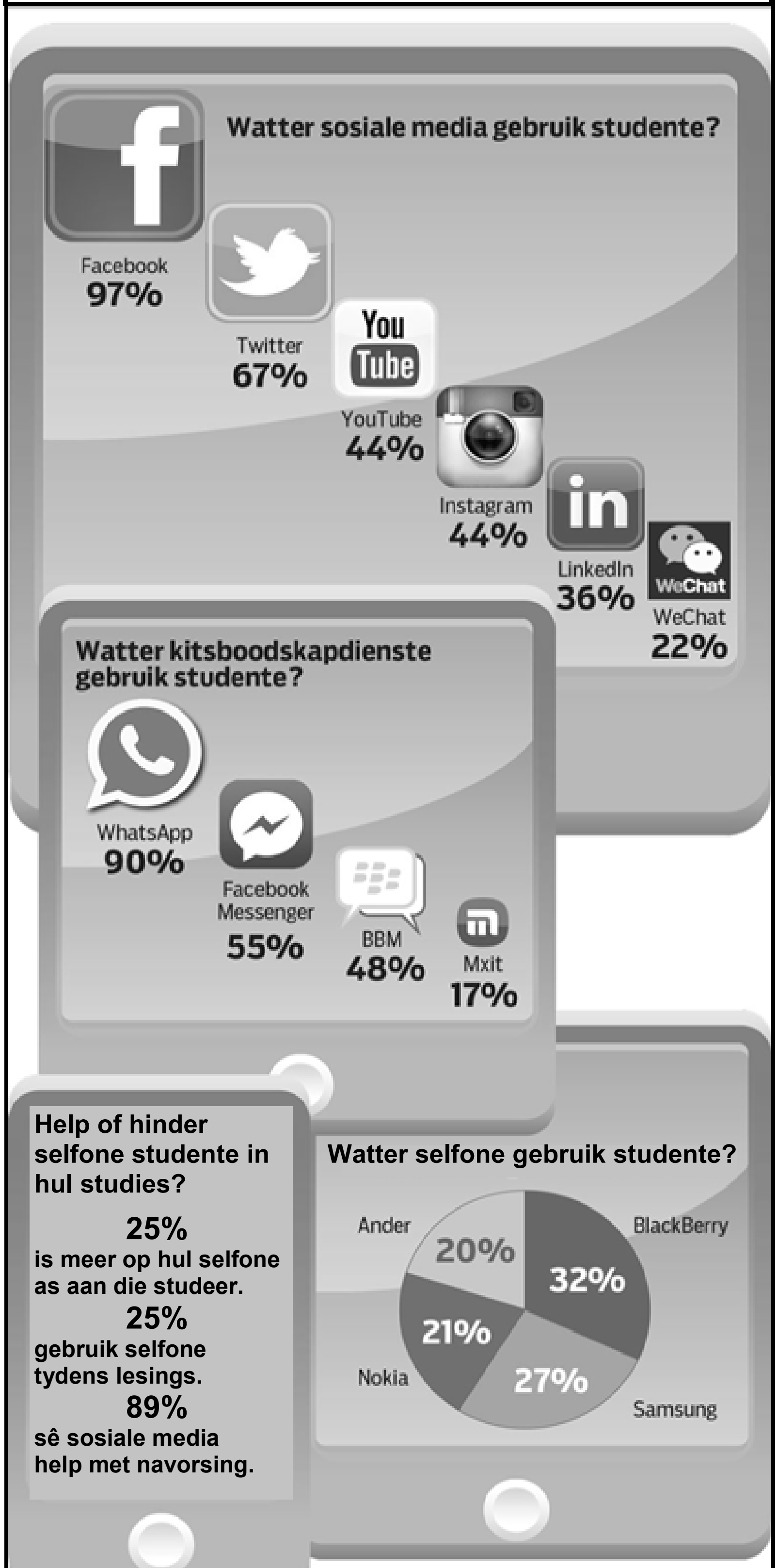

[Verwerk uit *Grafika 24*]

1.20 Watter sosiale media word deur die simbool voorgestel? (1)

1.21 Noem die TWEE tipes sosiale media wat deur dieselfde persentasie studente gebruik word. (1)

1.22 Watter kitsboodskapdiens word die meeste deur studente gebruik? (1)

1.23 Watter persentasie studente bestee minder tyd aan hulle studies as aan hulle selfone? (1)

1.24 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (1.24) en die letter (A–D) neer.

Die doel van hierdie visuele teks is om te wys ...

A dat tegnologie tydens lesings deur studente gebruik word.
B hoe tegnologie deur studente gebruik word.
C dat sosiale media studente met hulle navorsing help.
D dat selfone noodsaaklik is om studente met hulle studies te help. (1)

1.25 Hoekom is dit makliker om ŉ visuele teks te lees as om ŉ geskrewe teks te lees? Gee EEN rede. (1)

TOTAAL AFDELING A: 30

AFDELING B: OPSOMMING

VRAAG 2

TEKS C: WAT TE VEEL GASKOELDRANK AAN JOU LYF KAN DOEN

- Som in SEWE sinne op wat **te veel gaskoeldrank aan jou lyf kan doen**.
- Skryf die SEWE sinne PUNTSGEWYS neer.
- Nommer die sinne van 1 tot 7.
- Jou opsomming mag nie langer as 60 woorde wees nie.
- Dui die KORREKTE getal woorde aan die einde van die opsomming aan.

Gaskoeldrank het nie vet in nie, maar dit bevat baie suiker wat baie sleg vir jou liggaam is. As jy baie gaskoeldrank drink, is die kans groter dat jy tipe 2-diabetes kry.

As jy te veel gaskoeldrank drink, het dit ŉ negatiewe effek op die werking van jou brein. Dit kan veroorsaak dat jy moeilik leer en dinge maklik vergeet.

Sommige gaskoeldranke bevat baie kafeïen. Te veel kafeïen is sleg vir jou liggaam. Kafeïen kan jou wakker hou.

Gaskoeldranke het bestanddele in wat keer dat die koeldrank sleg word. Hierdie bestanddele word preserveermiddels genoem.
Dié preserveermiddels kan die kaliumvlakke in jou liggaam verlaag en asma veroorsaak. Kalium help om jou longe gesond te hou.

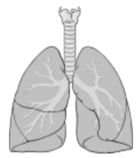

Daar is bestanddele in gaskoeldrank wat nie goed is vir jou maag nie. Dit kan jou maag omkrap en dit laat pyn.

Dokters sê dat gaskoeldrank die bene in jou lyf swakker maak. Hoe meer gaskoeldrank jy drink, hoe sagter maak dit jou bene. Jou bene sal dus makliker breek of seerkry.

Gaskoeldrank het baie suiker en sure wat die beskermende lagie wit emalje van jou tande afvreet.

[Verwerk uit *Huisgenoot*, 1 Desember 2011]

TOTAAL AFDELING B: 10

AFDELING C: TAALSTRUKTURE EN -KONVENSIES

VRAAG 3

TEKS D: ADVERTENSIE

Lees die advertensie hieronder en beantwoord die vrae.

ABC-BOEKWINKEL

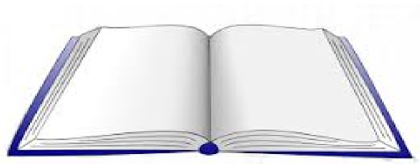

Boeke en skryfbehoeftes* (3.2) *te kies en te keur!

Ons het álles wat jy nodig het vir die (3.4) (baie nuwe) skooljaar ... en teen baie lae pryse!

(3.6) **Skryfboeke handboeke en voorgeskrewe boeke!**

Alles wat jy benodig om te skryf of te teken

'n Groot verskeidenheid ander dinge vir jou skooltake

Internetfasiliteite teen lae tariewe

Ons winkel is skoon en netjies.
Ons diens is flink en die (3.7) (vriendelik).
Ons personeel is die beste!

(3.8) **As daar iets is waarna jy soek en ons het dit nie in die winkel nie, sal ons dit vir jou bestel.**

Besoek ons in Proteastraat 76, Bloemfontein,
of skakel ons by 006 555 8888.
Jy kan ook 'n e-pos na abcboekwinkel.com stuur.

[Eie teks]

3.1 Wie is die teikengroep van hierdie advertensie? (1)

3.2 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (3.2) en die letter (A–D) neer.

"te kies en te keur" beteken ...

A om iets te kies waarvan jy hou.
B daar is baie items om van te kies.
C om die beste item te kies.
D daar is items wat goedgekeur is. (1)

3.3 Hoekom gebruik die adverteerder verskillende lettertipes in die advertensie? (1)

3.4 Gee die INTENSIEWE VORM vir "baie nuwe". (1)

3.5 Skryf TWEE AGTEREENVOLGENDE woorde neer wat wys dat die Internetfasiliteite baie goedkoop gebruik kan word. (1)

3.6 Skryf die volgende woorde oor en vul die LEESTEKEN in wat uitgelaat is:

Skryfboeke handboeke en voorgeskrewe boeke! (1)

3.7 Skryf die KORREKTE TRAP VAN VERGELYKING van die woord tussen hakies neer:

Ons diens is flink en die (3.7) (vriendelik). (1)

3.8 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (3.7) en die letter (A–D) neer.

As daar iets is waarna jy soek en ons het dit nie in die winkel nie, sal ons dit vir jou bestel.

Hierdie sin is 'n voorbeeld van ...

A figuurlike taalgebruik.
B stereotipering.
C manipulering.
D vooroordeel. (1)

3.9 Gee EEN VOORNAAMWOORD wat die adverteerder regdeur die advertensie gebruik om die leser persoonlik te betrek. (1)

3.10 Hoekom dink jy is ABC-BOEKWINKEL 'n gepaste naam vir hierdie winkel? (1)
[10]

VRAAG 4

TEKS E: SPOTPRENT

Kyk na die prent hieronder en beantwoord die vrae.

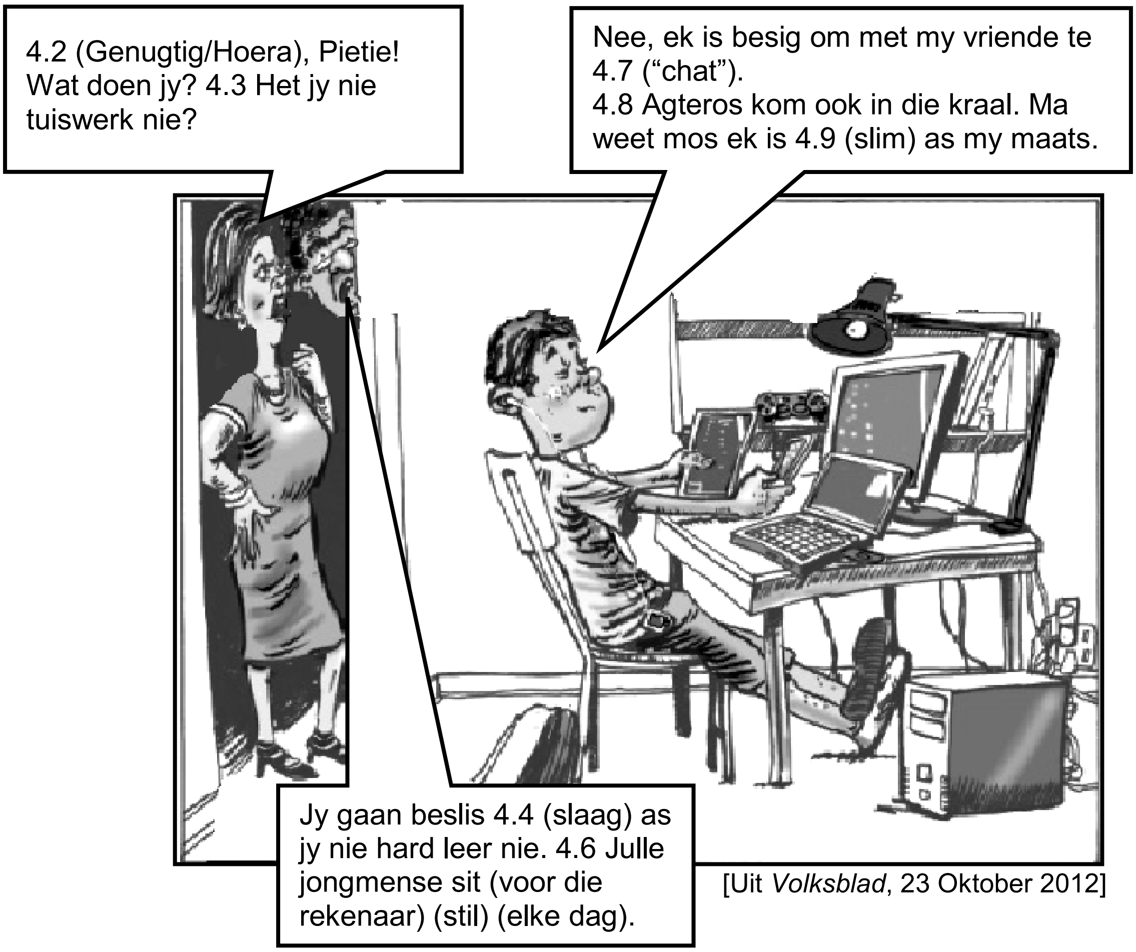

[Uit *Volksblad*, 23 Oktober 2012]

4.1 Hoe kan ons aan Ma se lyftaal of gesigsuitdrukking sien dat sy met Pietie raas? Noem EEN punt. (1)

4.2 Kies die korrekte UITROEP tussen hakies.

(Genugtig/Hoera), Pietie! (1)

4.3 Skryf die sin oor in die INDIREKTE REDE.

Ma vra vir Pietie: "Het jy nie tuiswerk nie?"
Begin só: Ma vra vir Pietie of ... (1)

4.4 Gee 'n ANTONIEM vir die woord "slaag".

Jy gaan beslis (slaag) as jy nie hard leer nie. (1)

4.5 Skryf die sin oor in die LYDENDE VORM.

Pietie stuur 'n boodskap.
Begin só: 'n Boodskap ... (1)

Kopiereg voorbehou

4.6 RANGSKIK die woord(e) tussen hakies in die korrekte VOLGORDE. Skryf die hele sin oor.

Julle jongmense sit (voor die rekenaar) (stil) (elke dag).
Begin só: Julle jongmense sit ... (1)

4.7 Gee die korrekte AFRIKAANSE woord vir die woord tussen hakies.

Nee, ek is besig om met my vriende te ("chat"). (1)

4.8 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (4.8) en die letter (A–D) neer.

"Agteros kom ook in die kraal" beteken dat ...

A iemand wat stadig is, ook uiteindelik klaarkry.
B al die beeste in die aand terugkom kraal toe.
C daar een bees is wat altyd laaste in die kraal kom.
D iemand wat stadig werk, nooit die werk voltooi nie. (1)

4.9 Skryf die KORREKTE TRAP VAN VERGELYKING van die woord tussen hakies neer:

Ma weet mos ek is (slim) as my maats. (1)

4.10 Beantwoord die vraag in die ONTKENNENDE/NEGATIEWE VORM:

Luister Pietie na sy ouers?
Begin só: Nee, ... (1)
[10]

VRAAG 5

5.1 TEKS F: LEESTEKS

Lees die teks hieronder en beantwoord die vrae.

TRADISIONELE MUSIEKINSTRUMENTE IN AFRIKA

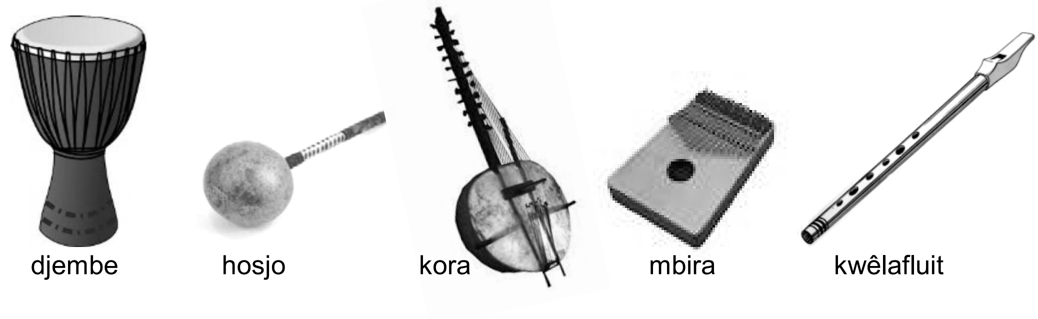

Mense van Afrika gebruik verskillende soorte instrumente om (5.1.1) (hulle/julle) eie musiek te maak.

Tromme en (5.1.2) ratel is belangrik vir die ritmes van Afrika-musiek. Die djembe is 'n trom. Die (5.1.3) (rond) gedeelte van die trom word (5.1.4) (met/voor) die hand gespeel. Die hosjo is 'n ratel wat (5.1.5) skud word. Hierdie maranka vol sade word gebruik (5.1.6) ... 'n sekere geluid ... maak.

Die kora is 'n (5.1.7) snaar+instrument. Dit word van (5.1.8) (die/'n) kalbas gemaak wat met beesvel oorgetrek is. Die kora het (5.1.9) 21 snare. Die kora word nie net met die vingers gespeel nie, maar met die hele (5.1.10) arm.

Die mbira is 'n houtinstrument. (5.1.11) Dit word 'n duimklavier genoem. Dit word met die duime gespeel.

Die (5.1.12) kwêlafluit is baie bekend. Dit is deel van (5.1.13) Suid-Afrika se eie musiek. Dit het ses vingergate en word van (5.1.14) plastiek of metaal gemaak.

[Verwerk uit Huisgenoot.comSKOOLTAKE 2014]

5.1.1 Kies die korrekte VOORNAAMWOORD tussen hakies. (Reël 2) (1)

5.1.2 Gee die MEERVOUD van “ratel”. (Reël 3) (1)

5.1.3 Skryf die KORREKTE VORM van “rond”. (Reël 4) (1)

5.1.4 Kies die korrekte VOORSETSEL tussen hakies. (Reël 5) (1)

5.1.5 Gee die KORREKTE VORM van “skud”. (Reël 6) (1)

5.1.6 Voltooi die INFINITIEF. Skryf die hele sinsdeel oor.

... 'n sekere geluid ... maak. (Reël 7) (1)

5.1.7 Gee die korrekte SAMESTELLING van "snaar+instrument". (Reël 8) (1)

5.1.8 Kies die korrekte LIDWOORD tussen hakies. (Reël 8) (1)

5.1.9 Skryf die GETAL (21) in woorde. (Reël 9) (1)

5.1.10 Gebruik die woord "arm" (reël 11) in ŉ sin sodat dit ŉ ANDER BETEKENIS het. (1)

5.1.11 VERBIND die sinne hieronder (reël 12–13) met die VOEGWOORD tussen hakies.

Dit word ŉ duimklavier genoem. Dit word met die duime gespeel. (omdat) (1)

5.1.12 Gee die VERKLEININGSVORM van "kwêlafluit". (Reël 14) (1)

5.1.13 Skryf die AFKORTING neer vir "Suid-Afrika". (Reël 14) (1)

5.1.14 Verdeel die woord "plastiek" in LETTERGREPE. (Reël 15) (1)

5.2 **TEKS G: PRENT**

Kyk na die prent hieronder en beantwoord die vrae.

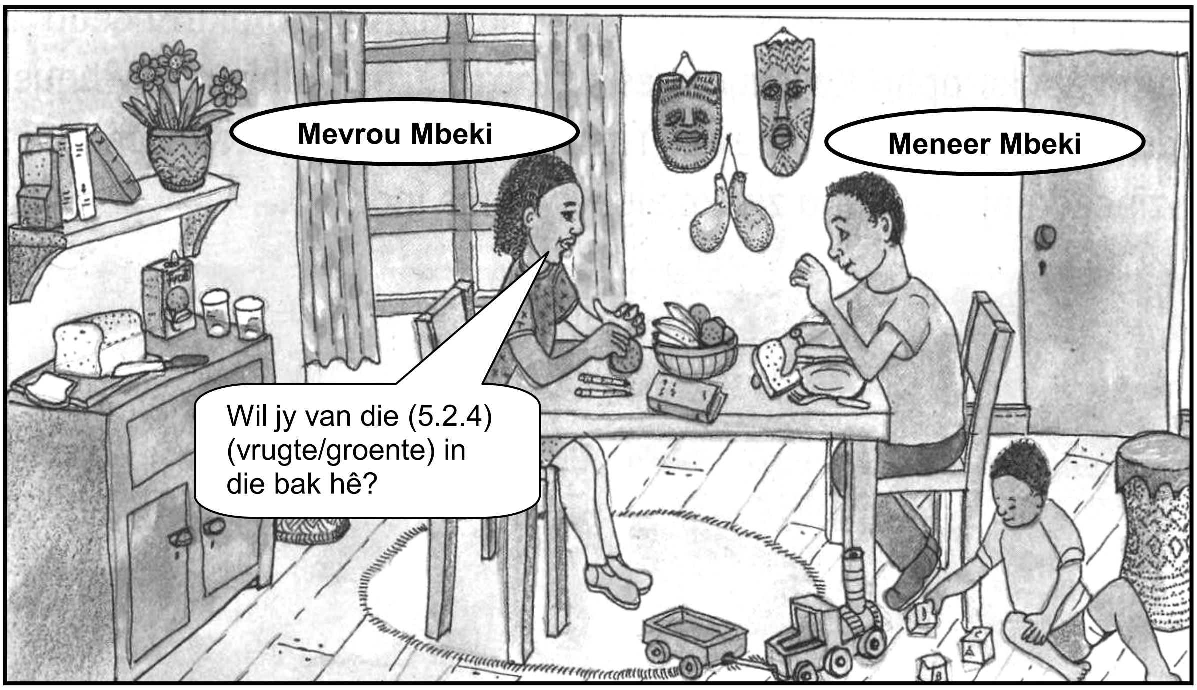

[Uit *Izakhono Zobomi Ibanga 3*]

Kies telkens die korrekte WOORD tussen hakies. Skryf net die woord neer.

5.2.1 As ons na die prentjie kyk, kan ons sien dat die Mbeki-gesin ŉ (gelukkige/ongelukkige) gesin is. (1)

5.2.2 Die Mbeki-gesin sit in hulle (sitkamer/eetkamer). (1)

5.2.3 Meneer Mbeki eet ŉ (snytjie brood/broodrolletjie). (1)

5.2.4 Mevrou Mbeki vra vir haar man of hy van die (vrugte/groente) in die bak wil hê. (1)

5.2.5 Die gordyne voor die vensters is (oopgetrek/toegetrek). (1)

5.2.6 Die seuntjie sit op die vloer (onder/langs) die tafel en speel. (1)
[20]

TOTAAL AFDELING C: 40

AFDELING D: LETTERKUNDE

BLADSAK – Lucas Malan

Hierdie afdeling bestaan uit EEN VRAAG.

Beantwoord die vrae oor AL TWEE die verhale.

VERHAAL A: 'STOKVEL OP ’N PLAAS' (20)
VERHAAL B: 'POTYSTER SWEIS NIE' (20)

VRAAG 6

VERHAAL A: 'STOKVEL OP ’N PLAAS' – Justice L Makete

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

> Ja, dis stokvel soos dit oor die algemeen bekend staan.
> Die eenvoudige maar stewige grasdakhuis met sy rooi, gebakte bakstene en die groot lapa is in die week netjies oorgedoen.
>
> ***
>
> Die kinders skarrel soos hoenders toe MaDlamini die mapai’s van hulle af wegtrek.
>
> ***
>
> Baba Dlamini is al besig met die slagding.

6.1 Wanneer is die stokvel gewoonlik gehou? (1)

6.2 Wie se beurt was dit om die stokvel te hou? (1)

6.3 Noem EEN rede waarom almal ’n handjie moes bysit. (1)

6.4 Baba Dlamini se broer het nie die stokvel bygewoon nie.

Sê waarom hierdie stelling ONWAAR is. (1)

6.5 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar oor in die KORREKTE VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur:

- Die borde is propvol geskep.
- Lwandi was voor tienuur besig met die ingewande.
- Die stokvelgangers het ingetrippel.
- Die dogters het al vroegdag in die kombuis gewerk. (4)

6.6 Kies die korrekte antwoord uit die blokkie hieronder om die sin mee te voltooi. Skryf die vraagnommer (6.6) en die korrekte woorde neer.

jou altyd goed te gedra;	altyd vriendelik te wees;	altyd betyds te wees

Die formele aspek van die stokvel het om twaalfuur begin. Dus was een van die reëls van die stokvel om ... (1)

6.7 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.7) en die letter (A–D) neer.

Wat het Maraikie bedoel toe sy sê dat die lede van die stokvel ŉ geldgierige lot was?

A Die mense wat nie lede was nie, moes vir hulle kos betaal.
B Die lede van die stokvel het gedink die kos was duur.
C Die lede van die stokvel was suinig.
D Die lede van die stokvel wou baie geld hê. (1)

6.8 Kies elke keer die inligting uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (6.8.1–6.8.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.8.1 Sis Vera	A … kon altyd vertrou word.
6.8.2 Malaita	B ... het altyd almal wat in die moeilikheid was, gehelp.
6.8.3 Mandevu	C … was kwaai, maar verstandig.
6.8.4 Sipho	D … was die moeilikheidmaker.
	E … was onvriendelik, met ŉ suur gesig.

(4 x 1) (4)

6.9 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.9) en die letter (A–D) neer.

"Die **gesette** Sis Vera en haar **uitgeteerde** man is eerste" is ŉ voorbeeld van ...

A personifikasie.
B kontras.
C ŉ vergelyking.
D ŉ metafoor. (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

> Die gumba-gumba pryk al buite en Yvonne Chakachaka se "MaDlamini se mtombozi" is al te hore. Dis ŉ spektakel om die dik tannies hul agterwêreld te sien skud. Om twaalfuur stiptelik begin die formele aspek van die byeenkoms.
>
> ***
>
> Makhaya, die trekkerdrywer, tree op as voorsitter. Hy dra sy Röntgenbril en lees die lede se name hardop.
>
> ***
>
> "Olaaa! Olaaa! That's party time!" skree die dronkaards soos hulle woeps-broekspype die grond vee. Die meisies se vaal dye is te siene omdat die mini sy verskyning al gemaak het.

6.10 Hoekom, dink jy, noem die verteller dat Makhaya ŉ "Röntgenbril" gedra het? (1)

6.11 Gee EEN rede waarom jy dink dit goed kan wees om ŉ lid van ŉ stokvel te wees. (1)

6.12 Noem TWEE redes waarom die stokvelgangers vir ŉ rukkie moes skuiling soek. (2)

6.13 Wie was 'Ndevu se helpers? (1)

EN

VERHAAL B: 'POTYSTER SWEIS NIE' – PG du Plessis

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

> Hy sê waar hy skoolgaan, dat hy op pad huis toe is vir die naweek – van die koshuis af. Hy vra ook of ek ou yster bymekaarmaak vir verkoop. In ou yster is baie geld, sê hy oor my stofie, voor ek hom kan vertel dat ek eintlik met woorde probeer boer.
> Die stofie interesseer hom, en ek sit en vertel hoe ek die ding weer in gebruik wil kry.

6.14 Waarheen was die verteller op pad? (1)

6.15 Die verteller was iemand wat van geselskap gehou het.

Sê waarom hierdie stelling WAAR is. (1)

6.16 Wat het die verteller agter op die bakkie gehad? (1)

6.17 Hoe het die verteller geweet die seun was nog op skool? (1)

6.18 Kies die korrekte antwoord uit die blokkie hieronder om die sin mee te voltooi. Skryf die vraagnommer (6.18) en die korrekte woord neer.

leser;	skrywer;	prater

Die verteller het homself beskryf as iemand wat met woorde probeer boer. Hy was dus ŉ … (1)

6.19 Noem EEN rede waarom die seun oor die koshuiskos gekla het. (1)

6.20 Gee TWEE redes waarom die seun nie leuens moes vertel het nie. (2)

6.21 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.21) en die letter (A–D) neer.

“Ja, sê hy, ’seblief, want sy **sakgeld loop** die week bietjie laag” is ŉ voorbeeld van ...

A ŉ metafoor.
B kontras.
C personifikasie.
D ŉ vergelyking. (1)

Lees die uittreksel hieronder en beantwoord die vrae.

Ons ry deur ŉ lap plotte met êrens in die middel ŉ Portugese groentewinkel-kafee-garage. Die oom kan hom sommer by die winkeltjie aflaai, want hy sal sy ma van daar af bel om hom te kom haal met haar motortjie.

6.22 Kies elke keer die inligting uit KOLOM B wat by die karakter in KOLOM A pas. Skryf net die vraagnommer (6.22.1–6.22.4) en die letter (A–E) neer.

KOLOM A	KOLOM B
6.22.1 Die verteller	A ... was daardie dag baie ontevrede.
6.22.2 Die Portugees	B ... was dikwels nie by die werk nie.
6.22.3 Die seun	C ... wou die stofie regmaak.
6.22.4 Die seun se ma	D ... het aanhoudend gepraat.
	E ... was nooit betyds nie.

(4 x 1) (4)

6.23 Kies die KORREKTE antwoord. Skryf net die vraagnommer (6.23) en die letter (A–D) neer.

Die les wat ons uit hierdie verhaal kan leer, is dat ...

A koshuiskos nie altyd lekker is nie.
B jy nie skaam moet wees vir jou omstandighede nie.
C die seun se pa nie ŉ besigheid gehad het nie.
D stukkende stofies nie reggemaak kan word nie. (1)

6.24 Die Portugees het sleg gepraat van die seun se ouers. Wat sou jy gedoen het om die seun beter te laat voel hieroor? (1)

6.25 Skryf die volgende vier insidente onder mekaar oor in die KORREKTE VOLGORDE soos wat dit in die verhaal gebeur:

- Die seun het gegroet met ŉ stem waarin die grootword kraak.
- Die verteller het by die Portugees se winkel gestop om brood te koop.
- Die verteller wou vir die seun geld gee vir die geselskap.
- Die seun het vir die verteller sy stukkende skoene gewys. (4)

6.26 Hoekom, dink jy, kan ŉ mens sê dat die verteller ŉ goeie mens was? (1)

TOTAAL AFDELING D: 40
GROOTTOTAAL: 120

Kopiereg voorbehou